

21

Zprávy jednotlivých oddělení ÚLP o činnosti v r.1945.

1945

Přehled úkolů jednotlivých oddělení Ústavu lidské práce:

Sekce výzkumná.

1/ Oddělení psychologické:

- a/ podrobný rozbor psychologických dotazníků a typologických testů použitých ve výzkumu krejčovství,
- b/ Korelace všech psychologických ~~testů~~ výsledků s některými daty sociologickými a se zdatností v povolání,
- c/ vědecký rozbor získaných dat,
- d/ spolupráce s ostatními odděleními sekce a se všemi odděleními sekce výběr a poradenství.

2/ Oddělení fyziologické:

- a/ zjištění vztahu anamnestických dat ve způsobu životosprávy k žaludečním nálezům,
- b/ celkový obraz nemocnosti u švadlen,
- c/ vztah hygienických podmínek mimopracovního života švadlen k nemocem a defektům z povolání za účelem zjištění kombinace vlivů a separování čistých vlivů pracovních,
- d/ příprava publikace: Optimální nácvik u středně těžké tělesné práce,
- e/ příprava publikace : Modifikující vlivy krejčovského povolání na zdravotní stav a fyziologii učednic švadlen,
- f/ zpracovat výsledky antropometrických měření, konaných za účelem zjištění vývoje tělesných rozměrů a sekundárních pohlavních znaků u chlapců ve věku od 11 - 13 let.

3/ Oddělení sociologické:

- a/ dokončení statistického zpracování výzkumu /tabulek a korelací/,
- b/ interpretace výsledků a závěry výzkumu krejčovství,
- c/ stanovení metody výzkumu povolání ze sociologického hlediska,
- d/ závěry pro výběr vhodných uchazečů pro krejčovství z hlediska sociologického,
- e/ náměty na zlepšení pracovních předpokladů v krejčovství,
- f/ spolupráce se svazem sociálně zdravotních pracovníků na nové organizační školení sociálně zdravotních pracovníků,
- g/ spolupráce v sociálně zdravotní komisi min.zemědělství při výstavbě zemědělského družstevnictví.

Sekce organizační.

1/ Oddělení ochrany práce a vedení lidí :

- a/ Společně s ÚRO kurs pro personalisty zestátněných podniků,
- b/ Organizace personální politiky v zestátněných podnicích,
- c/ Pokračování hledání účinných metod personální politiky.

2/ Oddělení organizace věcné :

- a/ Poradenská služba závodním radám v otázkách mzdových a organ.,
- b/ spolupráce s ÚRO v komisi pro mzdové a pracovní normy,
- c/ spoluúčast na kursech ekonomie práce, pořádaných ÚRO,
- d/ dokončení přehledu kladiv používaných v jednotlivých oborech,

- e/ Vypracování směrnice pro určování a výpočet norem pracovních časů,
- f/ příprava tabulek pro výpočet strojních časů na obráběcích strojích
- g/ sbírání podkladů pro hodnocení administrativních prací a vypracování příkladů prací směrných.

Sekce výběrová a poradenská.

1/ Oddělení pro mládež:

- a/ poradenství pro volbu povolání /výběrové metody, výběr, školení a kontrola odborné činnosti poradců/,
- b/ psychologický výběr továrních učňů v povolání, za účelem jejich zařazení do nejvhodnějšího pracovního odvětví a správného pedagogického vedení,
- c/ psychologické vyšetřování a poradenství žactva IV.tříd středních škol,
- e/ psychologické vyšetřování uchazečů ke SNB.

2/ Oddělení pro dospělé:

- a/ psychologické vyšetřování železničních zaměstnanců,
- b/ psychologické vyšetřování uchazeček pro ošetřovatelskou školu,
- c/ psychologické vyšetřování úředníků.

3/ Akademická poradna:

- a/ provádění informační služby vysokoškolákům,
- b/ poradenství abiturientům s ohledem na celkový hospodářský plán,
- c/ psychologické vyšetřování abiturientů
- d/ spolupráce se státním úřadem plánovacím.

Sekce školení.

1/ Oddělení pro úpravu učebních oborů:

- a/ průzkum hospodářských odvětví za účelem zajištění výchovných příležitostí pro přípravu pracovního dorostu pro povolání
- b/ vypracovávání osnov praktického výcviku,
- c/ spolupráce s min.ochrany práce a soc.péče,

2/ Oddělení pro praktický výcvik:

- a/ plánování a péče o metodický výcvik učňů a pracovního dorostu vůbec,
- b/ přeškolení a doškolení dospělých,
- c/ spolupráce s průmyslovými podniky při zřizování učňovských dílen, internátů a při plánování výchovy dorostu v provozu,
- d/ vypracovávání a vydávání pomůcek praktického výcviku /programů cvičných prací, norem pro jejich klasifikaci, kvalifikačních popisů, pracovních sešitů, deníků a jiných pomůcek/,
- e/ vydávání odborných příruček pro učně všech hospodářských odvětví.

3/ Oddělení pro výchovu k práci:

- a/ vypracování zásad pro výchovu pracovního dorostu,
- b/ uplatňování zásad pracovní výchovy při reorganizaci školství,
- c/ spolupráce se školskou komisí svazu české mládeže při řešení problémů pedagogických,
- d/ spolupráce s pedagogickým ústavem při konstrukci učeb.osnov.

rok 1945

Zpráva o činnosti jednotlivých oddělení, resp. odborů Ústavu lidské práce.

I. odbor organizační:

Oddělení vedení lidí, vedoucí Dr. V. Fišera:

Činnost tohoto oddělení spočívala v hledání zásad kolektivistické personální politiky, možnosti jejího zapojení do celostátního plánování lidským činitelem a konečně v hledání účinných metod této politiky.

Tak byly postupně vypracovány:

- 1/ Zásady a úkoly kolektivistické personální politiky.
- 2/ Návrh na začlenění kolektivistické personální politiky do hospodářského života /předložen státnímu úřadu plánovacímu a ÚRO/.
- 3/ Organizace osobního oddělení, jako nositele kolektivistické personální politiky v podniku a jeho organizační začlenění do podniku.
- 4/ Metoda umožňující sledování pracovního vývoje zaměstnanců a sledování výsledků socialistického soutěžení jednotlivců, dílen i podniků /kvalifikace/.
- 5/ Metoda pro účinné školení zaměstnanců pro vyšší a nejvyšší funkce v podniku i pro funkce nadpodnikové.
- 6/ Návrh na organizaci odborných závodních knihoven.
- 7/ Řada pomůcek administrativních, reprezentovaných především formuláři individuálními a skupinovými.

Všechny práce a metody byly za spolupráce průmyslových podniků, v poslední době zejména firmy Mautnarovy textilní závody v Náchodě, ověřovány.

Oddělení organizační, vedoucí Ing. O. Holobrádek:

- 1/ Po vytvoření referátu pro průmysl, navázali jsme styky se závodními radami pražských a vedlejších závodů a poskytujeme jim rady a informace o otázkách organizačních a mzdových. Navštěvujeme pravidelně všechny schůze aktivu pražských závodních rad.
- 2/ Na žádost závodních rad navrhli jsme prezidiu ÚRO zřízení komise pro mzdové a pracovní normy. Byli jsme pověřeni jejím vedením. Úkolem komise bylo vypracovat návrh na jednotnou úpravu mezd a platů v průmyslu. Návrh byl předložen prezidiu ÚRO, zástupcům ministerstva průmyslu a ministerstva ochrany práce a sociální péče ke schválení. Pro vypracování podkladů pro hodnocení práce bylo ustaveno dvanáct subkomisí. V rámci této činnosti vypracováváme pro ministerstvo ochrany práce návrh vyhlášky a podrobné směrnice pro zavedení navrhované mzdové soustavy do praxe.

- 3/ Navrhli jsme komisi pro odborné vzdělání při ÚRO uspořádání informativních kursů pro závodní rady. Kursy jsou pořádány pod názvem „Ekonomie práce“ v Sadošovicích. Členové ústava převzali polovinu přednáškových hodin. Kursy jsou pro velký zájem stále opakovány.
- 4/ Ve výstavě jsme odstranili nevhodné texty a připravili provedení oprav. K usnadnění další práce dali jsme tam, kde to bylo nutné, zhotoviti fotografie a doplnili je správnými texty. Další práce byly dočasně zastaveny.
- 5/ Sestavujeme přehled kladiv, užívaných při práci ve všech oborech. Bude v dohledné době dokončen.
- 6/ Pracujeme na směrnících pro určování a výpočet norem pracovních časů.
- 7/ Vypracovali jsme přehled všech u nás užívaných pomůcek a přístrojů k měření pracovních časů - s návody k provádění měření.
- 8/ Připravujeme přehledné tabulky pro výpočet pracovních časů strojních, na obráběcích strojích.
- 9/ Sbíráme podklady pro hodnocení prací administrativních a vypracováváme příklady prací /směrná/.

II. odbor výběr a poradenství:

Oddělení pro mládež, vedoucí Dr. F. Hyhlík:

- 1/ Poradenství pro volbu povolání:
  - a/ výběr, odborný výcvik a školení poradců pro volbu povolání.
  - b/ metody pro psychologický výběr mládežtých: vypracování, ověřování a sledování jejich činnosti.
  - c/ kontrola odborné činnosti poradců.
- 2/ Psychologický výběr továrnaích učňů v povolání, za účelem zařazení do nejvhodnějšího pracovního odvětví a správného pedagogického vedení.
- 3/ Psychologické vyšetřování a poradenství žactva IV.tříd střední školy.
- 4/ Psychologické vyšetřování uchazečů ke SNB.

Oddělení pro dospělé, vedoucí taj. Fel. Tříška:

- 1/ Psychologické vyšetřování železničních zaměstnanců /strojvodci, řidiči motorových vozidel, provozní oficiálové, slávkové/.
- 2/ Psychologické vyšetřování uchazeček pro ošetrovatelskou školu /Král.Vinohraďy a Bulovka/.
- 3/ Psychologické vyšetřování úředníků.

Akademičká poradna, vedoucí Dr. M. Tauchmanová:

Akademičká poradna byla obnovena koncem května t.r. na popud doc.dr.J.Doležala a hned nato byla navázána spolupráce se Svazem vysokoškolského studentstva. Vysokoškolačci, kteří byli zaměstnáni svými odbornými otázkami uvítali srdečně naši nabídku, že se ujmeme informační služby. Na několika schůzích Svazu mohli jsme informovat široký kruh studentských funkcionářů o své budoucí práci. Školští referenti jednotlivých fakultních spolků byli vyzváni, aby nám vyšli vstříc. Rozeslali jsme jim dotazníky a uspořádali jsme několik schůzek s nimi. Zprávy, které nám poslali studentští funkcionáři doplňovali jsme zprávami, které jsme si opatřili na děkanstvích a ministerstvu školství. Dosud vyřídili jsme mnoho dotazů ústních i písemných. Při naší informační práci se ukázalo, že by bylo zapotřebí vydání informace souhrnné. Dne 28.7.1945 zahájili jsme práci na vydání sbírky informací o studiu na vysokých školách. Jako podklad nemohli jsme použítí starších publikací, protože se velmi mnoho ustanovení změnilo. Po dohodě se Svazem vysokoškolského studentstva obrátili jsme se opět na školské referenty fakultních spolků o příspěvky. Z části jsme je obdrželi včas, z části jsme si je musili opatřit sami a jim předložit ke schválení a příp. doplnění. Přesto byla publikace počátkem září připravena k tisku a vyšla současně se zahájením zápisu na vysokých školách. Jmenuje se: Vysokoškolské studium, má rozsah 130 stran a byla vydána nákladem 8.000 kusů.

V září započali jsme již s druhou fází naší práce a začali jsme psychologicky vyšetřovat abiturienty, u kterých se ukáže vyšetřování záhodno. Testování provádí Dr.Tauchmanová, rozbor a psychologickou poradu Dr.Tardy. Používáme metody tak, jak ji vypracoval a nám předal doc.dr J.Stevěl. Po dohodě s ostatními kolegy nepopularisovali jsme zatím vůbec psychologické vyšetření, neboť bychom je v širším měřítku sotva zvládli.

Pokud se týká třetí části programu poradenství s ohledem na celkový hospodářský plán, nebylo zatím možno jej uskutečnit, již proto, že naše pracovní síly byly plně konsumovány předcházejícími dvěma úkoly i proto, že prozatím nebyly vhodné předpoklady. Neztrácíme však tento úkol ze zřetelů a Svaz vysokoškolského studentstva očekává od nás na tomto poli iniciativu. Jsme ve spojení se školskou komisí ÚRO /předseda Dr.Černocký/. Máme již alespoň ústně přislíbenou pomoc některých referentů tvořícího se plánovacího úřadu. Předpokládám, že budeme moci uvést v život příslušnou komisi, která by se těmito otázkami vážněji zabývala, jakmile skončí práce, spojené se začátkem školního roku.

Od znovuotevření poradny rozeslali jsme 4 oběžníky, napsali jsme 118 dopisů a několik informačních zpráv pro denní tisk a rozhlas. Mimo činnost Akademičké poradny vyšetřovala Dr.M.Tauchmanová 54 uchazečky pro Ošetřovatelskou školu na Ma-

16 Straně /za pomoci př. učitelky Adamcové/, 12 uchazeček pro Obětřovatelkou školu na Vinohradech a 43 uchazečky pro Obětřovatelkou školu v Brně.

III. odbor školení:

Oddělení pro úpravu učebních oborů, vede Ing. J. Havlíček:

Oddělení pro úpravu učebních oborů zabývá se soustavným průzkumem všech hospodářských odvětví a to v řemesle, průmyslu, obchodě, peněžnictví a dopravě, aby byly zajištěny všechny výchovné příležitosti pro přípravu pracovního dorostu pro povolání. Výsledky své práce předává ministerstvu ochrany práce a sociální péče, které pak vyhledává učební obory jako výchovné příležitosti pro pracovní dorost. Náplně učebních oborů, t.j. zručnosti a znalosti, které mladistvý má v učební době získat, jsou obsaženy v popise učebního oboru, jehož vypracování byl Ústav lidské práce pověřen ministerstvem ochrany práce a sociální péče. Aby výcvik pracovního dorostu probíhal ve všech podnicích tak, jak toho vyžaduje veřejný zájem, sestavuje Ústav lidské práce, rovněž z pověření ministerstva ochrany práce a sociální péče osnovy praktického výcviku.

Aby mohl výše uvedené úkoly ústav plnit, potřebuje úzké spolupráce s podniky ve všech hospodářských odvětvích a za tím účelem navazuje až dosud spolupráci se 45 podniky, které ústavní spolupracovníci pravidelně navštěvují. Současně musí oddělení pro úpravu učebních oborů býti ve stálém styku se všemi odbornými ministerstvy, hospodářskými organizacemi, Ústřední radou odborů a Svezem české mládeže.

Oddělení pro praktický výcvik, vede Ing. J. Havlíček:

Toto oddělení se zabývá plánováním a péčí o metodický výcvik učňů a pracovního dorostu vůbec, vedle předškolování a doškolování dospělých. Vedle prací, které z toho vyplývají pro činnost uvnitř ústavu, pomáhá ústav jednotlivým podnikům při zřizování učňovských dílen, internátů i při plánování výchovy dorostu v provozu. Za tím účelem navštěvují také ústavní pracovníci jednotlivé podniky, aby přímo na místě poskytovali odborné porady. V poslední době soustřeďuje se práce tohoto oddělení na vypracovávání a vydávání pomůcek praktického výcviku, jako jsou na př. programy cvičných prací, normy pro klasifikaci těchto prací, kvalifikační popisy, pracovní sešity, pracovní deníky a jiné pomůcky. Vedle těchto pomůcek k doplnění odborných znalostí vydává ústav

knihovnu odborných příruček pro učně, která má obsahovat všechna hospodářská odvětví.

Oddělení pro výchovu k práci, vedoucí učitelka Adamcová:

Toto oddělení se teprve buduje a jeho úkol bude převážně studijní. Budou se v něm hlavně řešit otázky výchovy pracovního dorostu, na rozdíl od prvních dvou oddělení tohoto odboru, která se zabývají převážně otázkami výuky.

IV. odbor výzkumný:

Oddělení psychologické, vedoucí doc.dr.J.Stavší:

Toto oddělení nebylo dosud vybudováno a jeho vedoucí měl zdravotní dovolenou.

Oddělení sociologické, vedoucí doc.dr.O.Machotka:

V tomto oddělení bylo těžiště soustavného průzkumu povolání. Při výzkumu povolání a práce nejde jen o popis /i když nás z mnoha důvodů zajímá/, nýbrž o hledání příčinné závislosti zjištěných jevů a faktů a o jejich vědecký výklad a pak o využití námětů, ze závěru plynoucích pro praxi/což zajímá zas určitě činitele, kteří se starají o to, jak by to v praxi mělo být/.

V popise, bez něhož si nedovedeme žádný výzkum představit, zjišťujeme mimo jiné, ze kterých vrstev povolání pocházejí příslušníci jednotlivých pracovních oborů nejčastěji a ze kterých vrstev méně často než by k tomu ukazovalo jejich zastoupení v obyvatelstvu, jaké důvody měli příslušníci různých povolání pro to, že se rozhodli právě pro své povolání, jak se v něm cítí spokojeni a šťastni, proč, jaké měli předběžné vzdělání než se do svého oboru dostali, je-li způsob výcviku a práce uspokojující, jaký je osobní postěr vůči spolupracujícím, jaké jsou pracovní poměry na pracovišti, jsou-li dodržovány pracovní podmínky a předpoklady, jaký vliv má práce v tom kterém povolání na zdraví pracujících atd.

Hlavní, příčinné výklady se řídí především zájmy vhodného pracovního zařazení. Třeba vysvětlit, které sociální síly jsou příčinou přílivu nebo odlivu sil, je nutný výklad ke zjištění objektivní vhodnosti uchazeče pro volené povolání, konfrontace tohoto znaku se subjektivní vhodností /t.j. zjištění, jací lidé se objektivně nejlépe pro to které povolání hodí a jací lidé jsou v tom kterém oboru nejúspěšnější a nejspokojenější/. Je nutné vyrovnat se s otázkou, zda formace člověka vlivem prostředí /městské či venkovské/ působí a do jaké míry má vliv na úspěch a spokojenost v práci. Právě tak je záhodno osvětlit působení záliby na

úspěch a spokojenost pracujícího, nebo proč a do jaké míry různé důvody rozhodnutí předurčují ke spokojenosti a pracovnímu úspěchu atd. Je třeba dojít ke stanovení optimálních schopností rozumových a vlastností povahových a určití tělesnou způsobilost pro tu kterou práci. V lékařské analýze půjde ještě o další otázky, jako které konstituční typy se hodí pro tu kterou práci, do jaké míry vyvolává výkon té které práce zdravotní poruchy /jaké jsou profesionální nemoci povolání/ atd.

Ze důležité pokládáme dále rozlišení objektivních a subjektivních podmínek vhodnosti k určité práci na specifické a nespecifické. Dobré zdraví, chuť k práci nebo vyšší inteligence jsou vhodným předpokladem pro celou řadu povolání. Naproti tomu výlučný zájem jen o určitou práci nebo speciální nadání či zvláštní zřetel na zdravotní stav a výkonnost jsou specifické předpoklady, které jsou příznivé jen tomuto jednomu neb jen několika málo příbuzným povoláním. S hlediska vhodného výběru pátráme především po těchto specifických znacích, určujících kandidáta pro jediné povolání. Těmto uchazečům je nutno umožnit vstup především do tohoto povolání. S ostatními uvažujícími vhodnými k celé řadě povolání pak možno naložit podle potřeb hospodářského života.

Jako první povolání, jež jsme takto zkoumali, bylo krejčovství. Výzkum byl prováděn pokusně v roce 1944, jeho možnosti byly však velmi omezeny, takže jsme se musili spokojit s výzkumem jen krejčovských úřednic a jen pražských učňovských škol. Letos byl proveden doplňující výzkum, zas ovšem jen pražských krejčovských úřednic /III. ročníků učňovských škol/. Sociologicky vyšetřeno 1006 úřednic, psychologicky 250, lékařsky 247.

Cílem letošního výzkumu krejčovského povolání bylo:

- 1/ nalézt metodu výzkumu práce a povolání vůbec a tedy i krejčovství a to jak po stránce provádění vlastního šetření, tak zpracování výsledků, analýzy a hodnocení výsledků po koordinaci všech tří úseků výzkumu /sociologického, psychologického a lékařského/.
- 2/ dospět k výběrovým předpokladům pro krejčovství na podkladě všech výše uvedených příčinných závislostí, jež mají v praxi splikovat poradny pro volbu povolání při úřadech ochrany práce.
- 3/ spolupracovat s ostatními oddělení ústavu na rozboru a popisu krejčovského povolání; popisy povolání byly ústavu uloženy ministerstvem ochrany práce a sociální péče.
- 4/ zpracovat náměty ke zlepšení pracovních předpokladů v krejčovství, jež by byly předány příslušným zájmovým činitelům pro uplatnění v praxi.

Stav prací zkoumaného krejčovského povolání je zřejmý ze zpráv vedoucích jednotlivých výzkumných úseků.

a/ úsek sociologický:

- 1/ dokončení statistického zpracování výzkumu /tabulek a korelací/
- 2/ interpretace výsledků a závěry výzkumu krejčovství
- 3/ stanovení metody výzkumu povolání ze sociologického hlediska
- 4/ závěry pro výběr vhodných uchazečů pro krejčovství ze sociologického hlediska.
- 5/ náměty na zlepšení pracovní předpokladů v krejčovství.
- 6/ spolupráce s ostatními dvěma úseky výzkumu krejčovského povolání na metodice výzkumu, popisu a rozboru, výběrových předpokladech pro krejčovství a na zlepšovacích námětech pro krejčovskou praxi.

Kromě toho se konají v sociologickém sektoru ještě tyto další práce:

- a/ Spolupráce se Svazem sociálně zdravotních pracovníků na nové organizaci školení sociálně-zdravotních pracovníků /činnost plynulá/. Právě jsou zpracovávány předpoklady pro další zřizování škol zdravotně sociální péče II. stupně.
- b/ Spolupráce v sociálně zdravotní komisi ministerstva zemědělství při výstavbě zemědělského družstevnictví. Úkol ústavu: spolupracovat ze sociologického hlediska na ideové příp. faktické výstavbě družstevních domů kultury a družstevních sociálně hygienických zařízení /vodovodů, prádelen, lázní/.
/Činnost plynulá./
- c/ Příprava materiálu pro výstavu Ústavu lidské práce.

b/ úsek psychologický:

Ve výzkumu krejčovského povolání se provádí statistické zpracování a to korelace školního prospěchu se zdatností v povolání /července - září/ zápis výsledků testů na statistický štítek /říjen/.

Zbývá provést:

- 1/ Podrobný rozbor psychologických dotazníků a typologických testů, použitých ve výzkumu krejčovství .- Tato práce má význam pro všechny další výzkumy povolání a práce, neboť jde o zhodnocení metod k tomu používaných. Prozatím v tom pracovala pod vedením dra Tardyho jedna síla do června t.r. Bylo by třeba asi čtyř sil na dobu 4 až 6 měsíců na mechanické práce. Dosud nejsou k dispozici ani v pracovně ani v oddělení.
- 2/ Korelace všech psychologických výsledků s některými daty sociologickými a se zdatností v povolání.- To závisí z části na dokončení předchozího úkolu a může být prováděno dočasnými silami po skončení korelací sociologických, případně střídavě s nimi. Potřebná pracovní doba je menší než v případě předcházejícím, asi tři měsíce pro čtyři síly.

Po skončení těchto úkolů bude následovat vědecký rozbor všech dat.

c/ úsek lékařský:

Za okupace byl výzkum povolání zpočat dvěma směry:

A/ výzkum každého povolání zvláště,

B/ výzkum mnoha povolání najednou, ale ve vymezené, jen v prakticky důležité otázce.

ad A/ K výzkumu každého povolání zvláště:

1/ Výzkum holičů a kadeřnic je po stránce lékařské hotov a může být uzpůsoben k publikaci v té podobě, jaký zájem může z veřejných institucí vůči povolání vyvstat. Tyto zájmy mohou být:

a/ zdravotní, t.j. veřejný zájem chce znáti nemocnost tohoto povolání pokud je způsobena vlivem práce a povolání,

b/ výběrové, t.j. je tu zájem o sestavení požadavků holičství a kadeřnictví na psychofysickou konstituci, kterých mohou pak lékaři-poradci použít pro svou praxi.

c/ metodologický, t.j. upozornění, kterých se má dbáti při příštím výzkumu jiných povolání.

2/ Výzkum krejčovských učednic je předmětem nynějšího zpracování. Dosud je zpracováno:

a/ žaludeční šťávy ve vztahu ke krvi v podobě zanesených, ale dosud nelysovaných korelačních tabulek; ty jsou nyní vypracovávány,

b/ výsledky rtg nálezů žaludečních, které odevzdává p.Vácha,

c/ vlivy sedavého povolání krejčovského na cévy dolních končetin a na tvar páteře.

Ke zpracování zbývají:

a/ vztah anamnestických dat ve vzpůsobu životosprávy k žaludečním nálezům

b/ celkový obraz nemocnosti u švadlen /plic, srdce, smysla atd./

c/ vztah hygienických podmínek mimopracovního života švadlen k nemocem a defektům z povolání, aby se zjistila kombinace vlivů a separovaly čisté vlivy pracovní.

Na zpracování jsou k dispozici pp. Bernášek, Kubík a ml. Pekárková.

ad B/ K výzkumu více povolání současně:

Jelikož výzkum sub A/ je plán na celá desetiletí, je nutné se orientovat po modifikujících vlivech povolání na psychofysickou konstituci a zdraví člověka také v určitém úseku těchto vlivů, na př. na systém kardiovaskulární zvláště, zažívací zvláště atd.

Zvoleno vyšetřování antropometrických měr v podílném toku vývoje u chlapců od 11 do 18 let věku u všech typů škol a různých povolání. Tím bude z větší části osvětlena otázka vlivu povolání na rozměry tělesné a konstituci, neboť se klade za vinu povolání, že způsobuje ty neb ony defekty v konstitučním vzhledu, které

nelze na jednostranný vliv povolání vůbec svažovat.

Proto se zpracovávají výsledky antropometrických měření, která konal na jaře 1943 p. Bukovský.

Oddělení fyziologické, vedoucí doc. MUDr. Beneš:

Hynější práce spočívá ve zpracování výsledků pokusů, měření a vyšetřování konaných v minulých letech a v publikaci jich:

1/ Seznam publikací odevzdaných odborných časopisů od 1.7.1945:

a/ racionalisace zemědělské práce s hlediska fyziologického. Odevzdáno p. Ing. Matasovi. V této práci jsou shrnuty jednak výsledky prací ÚLP na tomto sektoru /práce p. Zeleného o mrvě a vozech, statistika úmrtnosti měst a venkova, rozdíly regionální v ní podle záznamů Stat. úřadu z r. 1930, které propočítával p. Havel/ a jednak mezinárodní výsledky na tomto poli.

b/ Harmonická analýza sukcesivní indukce nervových vzruchů v srdečním nahu a sympatiku.- Zde jsou shrnuty výsledky sfigmografických záznamů, konaných v ÚLP od r. 1932 až po kadeřačky a kadeřnice 1943. Výsledky z měření na četnicích, strážnicích, učních z Pošbrezové, kadeřníků a kadeřnic.

Spolupracovníci: Dr. Ota Fíšer, který provedl aproximaci křivek pomocí součtu dvou exponenciál a napsal o tom do shora jmenovaného článku stat. matematickou, pod svým jménem. Pp. Bernáček a Kubík prováděli nárys křivek, výpočty elementární, prohlédli sfigmografy, jež ještě k prohlédnutí tu byly a konali z nich záznamy.

Práce bude odevzdána v nejbližších dnech a žádám o zprávu, zda mohu počítat s tím, že ÚLP bude bradit výlohy na grafy, které budou v práci uveřejněny. Bude jich celkem 12 a redakce časopisu Českých lékařů žádá, aby si autoři platili grafy sami. Položka bude činit 1000-1500 Kčs.

2/ Publikace z materiálu nyní zpracovávaného, které v budoucnu budou uveřejněny:

- a/ Optimální nácvik u středně těžké tělesné práce, společně s p. Zeleným.
- b/ Modifikující vlivy krejčovského povolání na zdravotní stav a fyziologii učednic-švadlen, společně s doc. dr. O. Machotkou.

Zpracování a dokončení zpracování budou v dílčích sektorech pověřeni pp. Bernáček a Kubík.

c/ Vývoj tělesných rozměrů a sekundárních pohlavních znaků u chlapců od 11 do 18 let.- Tu nutno zpracovat výsledky antropometrických měření, která konal p. Bukovský na jaře 1944. Práci by prozatím byli rovněž pověřeni pp. Bernáček a Kubík.

Jelikož byli dosud měřeni jen chlapci, bylo by velmi žádoucí, aby tímto způsobem byla změřena i děvčata. Možnost těchto měření závisí ovšem na po-

volení ministerstva školství a proto by bylo nutné na tomto ministerstvu povolení vymoci. Ministerstvu lze předložit pádné důvody pro toto svolení: jednak tu zachytíme v jednom ročním období všechny typy škol a všechna povolání - což není možné u vyšetřování jednotlivých povolání izolovaně. To je práce na dlouhé lokte a vedle toho hodnoty za 5 let už budou nesrovnatelné s dnešními. Vedle individuální vlny vývojové tu působí spodní - snad generační vlna vývojová, která nese celá kolektiva a tu nezachytíme izolovaným studiem rozvrženým na 20 až 30 i více let.

- a/ Pokračovat nutno v harmonické analýze činnosti nervových center a k tomu účelu je nutné rozzebrat, popsat řadu dalších sfigmografů, jež jsme dříve za tím účelem pořídili si už dříve.
- 2/ Práce pro ministerstvo ochrany práce a sociální péče bude spočívat ve zpracování požadavků povolání na tělesnou konstituci a zdraví. Čekáme jen na p.prof. Ing. Havlíčka, až nám podá seznam úkonů jednotlivých povolání. Bylo by ovšem možné, aby lékařský seznam požadavků vyšel dříve, protože je fundován zkušenostmi aspoň 100 posledních let.

Za odcházející ml. Pekárkovou žádá vedoucí fyziologického oddělení náhradu.

Zemědělství externisté, odb.rada Ing.Mates a ref.Hosp.rady Ing. Očenášek:

- 1/ Publikace a články uveřejněné v Zemědělském pokroku: Studie skupinové práce, používání nízkých vozů při vyvážení ohlévkové srvy, Odborná výchova v zemědělství a několik upozornění v Zemědělských novinách. Zafazeni dalších spolupracovníků z ústavu do Zemědělského pokroku, na př. doc.dr Beny, doc.dr Doležala a j.
- 2/ Odborná výchova zemědělského dorostu. Na popud Ing.Matese a Ing. R. Očenáške byla v ministerstvu zemědělství vytvořena komise pro řešení otázek zemědělského dorostu a zřízení výcvikových středisek. Práce značně pokročily, takže v nejbližší době dojde k vytvoření několika pokusných výcvikových středisek pro zemědělské učně. Pracováno na tom, aby výcvik v zemědělství byl upraven vl. nař., ve kterém budou Ústavu lidské práce vyhrazeny určité úkoly.
- 3/ Výzkum. Připraveno několik úkolů, které mají být řešeny Ústavem lidské práce a to nová plečka, nový vůz a vhodný oblek pro zemědělské dělníky. Na popud referentů svolána v ministerstvu zemědělství anketa, jejímž úkolem je normalizovat výzkum zemědělské práce, sjednotit zpracování výsledků a normalizovat názvosloví.

Byly vytvořeny dvě komise:

- a/ pro práci strojovou - předseda prof.dr.Anderle.
- b/ pro práci lidskou - předseda Ing.E.Mates.

- 4/ Provedeny četné intervence, jednak v ministerstvu zemědělství, jednak v Hospodářské radě a v Jednotném svazu českých zemědělců. Pro výše jmenované úkoly, zvláště pro výcvik, byl sjednán také styk s ÚRO a Svazem české mládeže.
- 5/ Spolupracováno na výstavě: Pásmo techniky života, pořádané SIA na Mělníce, dodáním materiálu pro zemědělskou expozici a dodáním přednášky o odborné výchově v zemědělství.
- 6/ Zařizeno, aby Ústav lidské práce byl pozván k jednání v odboru VII. družstevního v ministerstvu zemědělství a v odboru I/1 plánovacího v ministerstvu zemědělství.
- 7/ Konány četné porady v Ústavu lidské práce s doc.dr.J.Boležalem, Ing. Havlíčkem, dr.Fišerou a doc.dr.Machotkou.
- 8/ Spolupracováno při činnosti akčního výboru Ústavu lidské práce.